

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea“ (4 pag.) 120 Lei pe an.
„Foaia Interes.“ (4 pag.) 80 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 150 Lei
pe an, — 75 Lei pe jumătate de an, — 40 Lei pe 3 luni.

Foale pentru popor.
Apare JOIA
Director: Ioan Moja.

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimiși în bani
țării aceleia în preț de 300 Lei, sau prin cec de bancă.

Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoara).

Să intrăm în noul an

— cu ochii bine deschiși!

Alegerile cele mari, ca toate alegerile, au întins asupra ochilor grosului alegătorilor, și o pânză de nor care nu mai lăsa pe oameni să vadă limpede nădădă, sau nu prea departe înainte.

Norul care întindea vălul peste vederi, era format din multele făgăduințe pe cari le făcuseră și o tabără și alta din cele luptătoare după scoane în Adunarea Statului Țării, și din marele mănunchiu de nădejdi pe care lumea celor mulți (printre cari mulți prea mult crezători) le legau și le leagă și azi, de venirea la putere a noului guvern.

Dacă ținem samă numai de aceste promisiuni (făgăduințe) și de solipitorile nădejdi, — putem spune, că poporul nostru intră în noul an, mai fericit ca ori-când altădată. Am putea spune că fiecare om năcăjit așteaptă dela noul an să-l scape macar de o mare parte din năcăzurile lui.

Altul nădădnește că acest an să-i aducă în urmă și lui *Ciasul-norocului* (precum un ora le-a și adus), — al treilea ca să-i facă rost de o muncă mult mai ușoară și mai bine plătită, față de cea grea și chinuită din trecut. — În sfârșit mii de oameni apăsați de mii de nevoi, își așteaptă scăparea de nevoi și mai binele.

Dorim tuturor fraților nostri Români, să le aducă D-zeu în noul an acel *mai-bine*.

Dar noi, cari nu ne putem gândi numai la norocul unuia ori altuia din cei vitregiți de soarte, ci mai vărtos trebuie să vedem cum merge roata norocului *neamului întreg* în țara lui, — noi nu ne putem însufleți numai de norocul singuraticilor înșel, — dacă ni se pare că *neamul ca întreg*, nu-și prea vede semnele marelui său noroc apropiindu-se din negurile viitorului din cari se desface Noul An.

Totuși, ne ferim a fi cobe de rân, și mai bucuros ne silim a vărsa în inimi și în gânduri *nădejdi bune* și pentru neam, față de Anul-Nou în care pășim. Dar trebuie să scoatem la iveală și aceea, că prea se văd pe fața tineră a noului venit, pete cari i-o umbresc, și cari pot fi cuiburi de întindere a întunecării feței lui...

De aceea sfatul nostru românesc și creștinesc este: Să n'aș-

teptăm ca în Anul Nou 1929 să ne cadă mura 'n gură, nici să cântăm să fim fericiți mulțumiți. Imbuibați clar, numai noi ca singuratici, — ci toată năzuința să ni-o punem, ca, pe lângă mulțumirea pe care noi ni-o dorim cu atâta tărie, — să ajutăm, să stăruim, să cerem să fie aduse stări mai bune *pentru neamul nostru întreg!* Să nu lăsăm ca el și de aci încolo să fie împins mereu după ușă, de neamurile streine, — ci intrând cu ochii deschiși în noul-an, să cerem cu glas tare, ca stăpânitorii țării să i facă lui și fiilor lui, loc în capul mesei, la toate bunățile ce se aștern pe marea Masă a Țării, a Statului!

Acest noroc dorindu-l și singuraticilor nostri frați și neamului nostru întreg, — le urăm:

AN-NOU FERICIT!

Cuvântul Tronului

la deschiderea Parlamentului.

Sau: Planul de lucrări a noului guvern.

Totdeauna Sfatul Țării se deschide în chip sărbătoresc așa, că se adună la un loc și Deputații și Senatorii, și, în fața lor Regele (sau cum e acum un membru al Regenței) cetește așanumitul „Mesaj Regal“ sau Cuvântul Tronului, Vestirea Regelui către Sfatul Țării, arătând ce așteaptă dela el Domnitorul și poporul care l-a ales.

De fapt însă acel Cuvânt al Tronului e programul (planul) de muncă al guvernului, căci el e întocmit și scris de sfatul Ministrilor și numai iscălit de Rege (sau Locțiitorul său) și alături de Rege e iscălit și de întâiul Ministru al Țării.

Prin acel Cuvânt al Tronului, se rostește de fapt guvernul, arătând că ce are să lucreze în adunările Sfatului Țării cari se deschid cu acela. În el se oglindesc gândurile și planurile guvernului.

De aceea, fiindcă guvernul Național Țărănesc se înfățișează întâia oră înaintea țării prin Adunările Sfatului Țării cele de acum, vor dori negreșit și cetitorii nostri să vadă și să înțeleagă, ce anume a arătat noul guvern că are de gând să lucreze, prin Cuvântul Tronului pe care l-a întocmit spre a fi citit la cea dintâi întrunire a noilor Cor-

puri Legiuitoare. Vom arăta pe scurt, ce s'a pus în vedere prin acela:

Sâmbătă în 22 Decembrie Deputații și Senatorii fiind adunați în sala Adunării Deputaților, la ora 12 au intrat în Sală Membrii Inaltei Regențe: Patriarhul Miron Cristea, Principele Nicolae și G. Buzdugan, fiind primiți cu însuflețite urale. Întâiul Ministru dl Iuliu Maniu a dat apoi Principei Nicolae foaia cu Cuvântul Tronului spre a îl citi în fața Adunării. Principele Nicolae, în numele Regenței (și în locul Regelui încă mic) a citit Cuvântul, care spune:

Domnilor Senatori!

Domnilor Deputați!

În urma desființării Corpurilor Legiuitoare de mai înainte, Țara a fost chemată să se rostească. Suntem fericiți a vedea, că încrederea largă ce vi-au dat-o alegătorii, vă investeste (imbracă) cu vază deplină în lăuntru și în afară, pentru împlinirea prefacerilor recerute de grabnicele nevoi (trebuințe) ale încheșării și întării Statului, potrivit menirii lui și așezării ce o are în lume.

Nevoile Țării sunt multe, și împlinirea lor cere munca din răspuneri a tuturor păturilor poporului.

— Mulțumeste Cerului pentru că a ajutat țării a implini zece ani dela unirea cea mare. — Trecând apoi la siguraticile puncte de program a lucrării guvernului, spune:

— Politica din afară (față de țările și statele cealalte, vecine sau depărtate), este călăuzită de dorința de pace, și rămâne legată de alianțele (tovărășiile de arme) și pretenția care s'a încheșat prin suferințele împreună în vremea războiului și prin biruința cea împreună.

— Ce privește gospodăria din lăuntru a țării, viața trăită a dovedit, că o bună gospodărie nu se poate împlini decât cu conlucrarea tuturor cetățenilor la treburile de obște ale țării. De aceea unul din gândurile de frunte al guvernului va fi: împlinirea schimbării legii administrative (a slujbelor și slujbașilor, a alegerii lor și a lucrării încredințate lor), schimbare care se va întemeia pe descentralizarea administrațiunii Statului, (pe împărțirea muncii și a puterii de hotărâre, care azi atâră foarte mult dela Ministerii, dându-se multe din puterile de acolo, unor instanțe mai de jos, Prefecturii, Preturilor, Primă-

riilor), și pe autonomiile locale (dreptul de ocărnuire de sine a acestor deregătorii locale).

(Prin acest punct din Cuvântul Tronului, e arătat că planul cu împărțirea Țării în Provincii, de care a vorbit d. Hallipa, nu a fost o vorbă spusă de d. sa de capul său, ci că e un punct în programul de muncă al guvernului, — care chiar prin Cuvântul Tronului, care e Cuvântul guvernului, ne pune în vedere: *descentralizarea administrativă a Țării și autonomii locale*, despre cari vom mai vorbi).

— O lege de refacere a jandarmeriei și a poliției se va aduce.

— Indreptarea stării economice a Țării, cere să sprijinim puțința de dezvoltare a tuturor puterilor aducătoare de rod. Și fiindcă în țara noastră 4 din 5 părți a pământului se află în mâinile gospodăriilor țărănești, trebuie ajutat să se ridice puterea de rodire a pământului. Ca o încheșare a exproprierii (a împărțirii moșiilor între țărani), trebuie dezvoltat *învățământul agricol* (al lucrării pământului), refacerea fermelor (moșiilor de model, de muștră, de școală pentru cei din jur), a mișcării cooperative, întemeierea unui Institut Agricol (o Bancă mare pentru sprijinirea lucrării pământului), — și altele.

— Pentru ca pescăriile statului și terenurile inudabile (locuite din apropierea riuurilor sau de printre ape, cari sunt înecate des) și pădurile statului să ducă nu mai bun folos ca azi, se vor lua măsuri noi, cari vor da noi prilejuri de muncă și vor aduce un folos mai de seamă Statului.

— Ce privește *legăturile de negoț* cu celelalte țări: se va cerceta legea vămilor și se vor face schimbările aflate trebuitoare, în ea, apoi se vor face schimbările cerute de împrejurări în *Legea căderilor de ape*, în *Legea Minelor* (a dreptului de bășag, de scormonit în sânul pământului țării!), și în cea a *Comercializării*.

(Acesta încă e un punct cu mare înțeles în programul noului guvern, — despre care vom mai vorbi. Mai ales schimbarea Legii Minelor, e un lucru mare, fiindcă aceea schimbarea o cer bogătașii din străinătate, pentru a putea ajunge ei în măsură cât mai mare pe bogățiile din sânul pământului și a mușilor țării). — În legătură cu schimbările puse în vedere mai sus, e apoi punctul următor din Cuvânt:

— Pentru a câștiga contribuția capitalurilor streine (adică a banilor de prisos ai bogățiilor streini), pentru punerea în lucrare a bogățiilor țării, — *trebuie ca toate acestea legiuri (noi, ce se vor face) să dea drepturi întru toate deopotrivă Capitalurilor streine, cu cele românești!*

— Se va schimba legea Căilor Ferate, a Postelor, Telegrafelor și Telefoanelor, dându-se acestora o deplină autonomie (cărnuire de sine).

— Bugetul pe anul 1928 arătând, după prețurile de până acum, un deficit (o pierdere, întrucât venitele n'au fost așa de mari cum s'a nădăjduit și s'au luat în buget, și așa o parte a cheltuelilor n'au putut fi coperite, — noul guvern va face totul, ca acea pierdere să fie copertă, iar pe 1929 să nu mai vie înainte pierdere. În acest scop guvernul va trebui să facă în unele puncte cruțări și să vadă înainte planurile de cheltueli. Guvernul crede (prin Cuvântul Regal) că prin o întrebuintare serioasă a dărilor de azi se vor putea coperi toate, și că nu va fi nevoie decât de o ușoară revizuire a dărilor. Pentru a aduce venite noi, se va pune o taxă nouă pe automobile și se va schimba Legea timbrului (cerându-se timbru pe cereri, pe obligații, pe contracte) mai mare ca cel de azi.

(Din această veste a Cuvântului Tronului, adică a guvernului, vedem că *nici vorbă nu este de o scădere sau ușurare a dărilor*, — ci ni se pune în vedere chiar o *urcare* a lor, deocamdată o urcare ușoară, până ne deprindem cu ea, c'apoi or să vină ele și celelalte).

— După ce se va ajunge astfel la echilibru (cumpănă dreaptă) în buget, se va putea ajunge și la împrumutul mult dorit și mult vorbit.

— Se va aduce lege care să reguleze stările dintre muncitori și proprietarii întreprinderilor ce le dau de lucru, — și legea asigurărilor muncitorești.

— Se vor face îmbunătățiri în legea școlilor, mici și mari, — având grijă ca minoritățile naționale (streinii) să fie mulțumiți.

— Se vor desăvârși legile: Pentru unificarea judecătorească, pentru Sănătatea de obște și Legea Armatei, dându-se acesteia puțința de o dezvoltare și pregătire cât mai desăvârșită, — lucru ce va cere cheltueli noi și mari.

Acestea ni s'au pus în vedere prin Cuvântul Tronului. Asupra cuprinsului acestor făgăduințe, gândescă fiecare după simțul său, dacă ele ne vor aduce ușurări de greutate sau ne lasă macar cu cele cari le avem ori — Doamne ferește, — ni le vor chiar spori.

Noi vom mai scrie despre acest Cuvânt ca plan de muncă al guvernului.

Sfatul Țării.

Sfatul Țării a lucrat în zilele de 22 și 23 Decembrie (Sâmbătă și Duminică) pentru a isprăvi cele mai grabnice din câte i-se cer. A ținut câte 2 ședințe pe zi.

Sâmbătă la amiază a avut loc ședința sărbătorească în care s'a cetit „Cuvântul Tronului” pe care îl arătam mai sus, iar după masă a doua ședință pentru alegerea „birourilor” (a slujbașilor de conducere și bună rânduire a lucrărilor Adunării și a Comisilor de înainte-cercetare a legilor pregătite).

Președintele al Adunării Deputaților a fost ales dl Dr. Ștefan C. Pop, apoi 6 vicepreședinți.

O mână de ajutor.

Noul Președinte al Adunării mulțumind pentru alegerea sa la acel loc înalt, a arătat că noul Sfat al Țării are răspundere mare și că *poporul așteaptă dela el fapte, fapte mari, fapte frumoase!* Dă vrea să ajute Adunării a îndeplini acele fapte spre mulțumirea poporului, dar, sub greutatea împrejurărilor, d-sa repetă aceea ce a cerut în Manifestul din 1918 când a fost pus în fruntea „Conziliului Național”: *„Dați-mi mână de ajutor ca să pot înfrunza înaintea lumii luminate națiunea românească în toată strălucirea ei”*... — așa roagă și acest Sfat al Țării: *„dați-mi o mână de ajutor ca să pot înfrunza lumii acest parlament, ca pe un puternic stâlp al democrației și al civilizației...”* *

Bugetul Statului pe 1929.

Între lucrările mai de seamă a fost: punerea pe masa Adunării a noului buget al Statului pe anul 1929. Noul guvern n'a sporit bugetul față de anul trecut, ci l'a lăsat tot cam cât acela, — anume de 38 miliarde și 300 de milioane (anul trecut a fost 38 miliarde și 350 milioane, așadar cel pentru anul 1929 e cu ceva, cu 50 milioane, mai mic).

Ceva schimbări față de anul trecut s'au făcut, scăzându-se unele cheltueli, dar punându-se în loc altele noi sau sporindu-se cele din trecut.

— În scrisoarea care însoțește Bugetul, Ministrul de Finanțe arată, că n'a putut face un buget mai bun, una pentru că nici n'a avut timp a-l schimba mult, a doua că cheltuelile ce se cer statului sunt așa de mari și de neînălțurate, încât nu pot fi încungurate. Ministrul numește acest buget „*buget de ispășire*”, prin care adică trebuie să ispășim urmările unor ani grei și a unei chivernisiri ce n'a știut aduce rânduială în economia statului. Crede însă că în anii viitori, având răgaz a revizui și schimba unele legi de venituri și a deschide izvoare nouă, va ajunge la un buget mai bun ca acesta. — Să nădăjduim.

Care Ministeriu ce cheltueli cere?

Dintre cele 13 Ministere, mai

mari cheltueli cere pentru lucrările încredințate lui: Ministerul de Finanțelor (peste vistieria țării) care are pus în buget 15 miliarde și 600 de milioane; apoi Ministerul de războiu cu 8 miliarde; Ministerul Școlilor cu aproape 5 miliarde; — după acestea cu sume mai mari urmează: Ministerul de Interne (peste treburile din lăuntru ale țării, cu slujbașii și Siguranța și Poliția) cu aproape 2 miliarde; al Agriculturii și Domeniilor, cu 1 miliard 536 milioane; al Cultelor (Bisericilor) și Artelor cu 1 miliard 344 milioane, al Justiției cu 1 miliard și 147 milioane, al Sănătății și ocrotirilor sociale, cu 1 miliard 144 milioane; — celelalte sub un miliard: Ministerul Comunicațiilor (peste drumurile de tot felul) cu 644 milioane, cel de Industrie și Comerț cu 480 milioane, al Lucrărilor Publice cu 360 milioane, al Muncii cu 252 milioane, al afacerilor streine (de Externe) cu 92 milioane și Președinția Conziliului de Miniștri, cu 13 milioane.

Pentru ridicarea și îmbunătățirea penziilor militare și civile, s'a mai luat în buget suma de 100 milioane.

Din aceste cifre (numere) se vede care Ministeriu ce însemnătate are în economia cea mare a țării.

Din alte țări.

Răscoala din Afganistan.

Regele Amanulah a poruncit și el, după pilda Turciei, schimbarea portului la Mohamedanii aceluși stat. De aci răscoala, care voia izgonirea Regelui „stricător de datini”. Au fost ciocniri sângeroase între răsculați și trupele credincioase Regelui. Acum se vestește că Regele e biruitor și a sufocat răscoala.

În cursul luptelor s'au văzut lucruri pe cari în alte războaie nu le-a văzut nimenea: Avioane engleze s'au dus în ajutorul locuitorilor rămași la vetre și primejdii de apropierea liniei de foc. S'au coborât lângă oraș și au luat cu ele zeci și zeci de persoane (bărbați, femei, copii) și le-au dus, ca barza în cioc, până departe, pe locuri ferite.

Se cere de lucru

pentru ținuturile celor mai lipsite.

Pe valea Jiului (ținutul Petroșenilor, județul Hunedoarei) sunt mii de lucrători cari intră în Anul-nou plini de griji mai și de gânduri grele, — căci lucraseră în Minele de cărbuni de pe acea Vale, dar de-o vreme au fost dați afară din lucru, unii pentru lipsa de lucru, dar foarte mulți pentru prigoană politică, de când cu adunarea cea mare dela Albaulia.

Noul prefect al județului, dl Dr. Ștefan Rozvan a cerut guvernului să dea de lucru acestei mulțimi de muncitori fără lucru, începând facerea de drumuri noi de mult cerute și neapărat trebuitoare și repararea altora. Inginerii județeni au făcut planurile și cheltuelile și arată că se cer 65 milioane Lei. Le-a cerut guvernului, — dar încă nu are răspuns.

Iar noi privind sumele ce-s puse la îndemâna fiecare Ministeriu și că

pentru al Comunicațiilor (Drumurile sunt luate în buget numai 645 milioane, pentru toată țara, — ne temem că nu va putea da aci atâtă cât cere. —

E drept că d. Prefect spune, că să dea Ministeriul și mai puțin decât atâtă, dar atunci să oblige Societățile de cărbuni, de pe acea Vale, societăți foarte bogate, — să dea ele ce nu se ajunge.

Răspunsuri

dela cetitorii nostri bine înțelegători.

Căpâlna, 17 Dec. 1928

Dle Redactor! Noi mai mulți țărani din com. Căpâlna (jud. Alba) întrunindu-ne la Casa Culturală în seara zilei de 16 Dec. și cetind în gazeta cu adevărat românească „Libertatea”, că domnii pe cari cu toți i-am dorit și ajutat la cărma țării, umblă cu gândul să facă iară din Țara Mare, părți mai mici, — ne arătam și noi părerea noastră: Credem că asta ar duce acolo ca mai ușor să ne poată subjuga străinii. Nu ne place gândul cu Gubernatorii, printre cari ar fi, ne temem, și de aceia, cari au crescut în școli cu burse (ajutoare, stipendii) românești, pentru că după ce au sfârșit școlile, să se căsătorească cu fete de alte nații, ba chiar cu jidance, fericindu-le pe acelea, nu pe Române, — cum vedem noi azi pe destui. Noi credem că acei Gubernatori ar fi numai prile de a-și căpătuși dumnealor pe cât mai multe rudeni și prietini și partizani, — dar pentru binele și ușurința poporului nu ar fi de nici un folos. Acele Gubernii sau Provinciile ar putea ajunge într-o zi să-și pună ele între ele și graniți cu vămi, ținutul bogat să nu lase să treacă libere lucrurile din el în cel vecin, fără să-i dea lui un folos, — și iară ne-am trezi ca pe vremea Conziliului Dirigent, cu vamă la Predeal și la Turnu Roșu spre țara mamă. Dacă o Provincie ar începe să și aperse așa „bunurile” ei, celelalte ar urma o, și am ajunge să plătim 4—5 vămi pentru a și duce o marfă ceva, cereale, din Bănat până 'n Basarabia...

Suntem cu totul împotriva gândului dnului ministru basarabean Hallipa. Și multe am mai avea a-i mai spune, dar suntem țărani fără școli multe și nu le știm scrie bine pe toate câte am avea a le spune.

Din încredințarea țăranilor noștri dela „Casa Culturală” — Vi le-am scris acestea, eu

D. Bodea, plugar.

Rusca, Dec. 1928

Dle Redactor! Umblând prin țara noastră făcută de bunul Dzeu mare, vedem că la tot pasul de te împedici de ei, ca de petrele de pe drum, de: Inspectorii-șefi, Inspectorii, Subinspectorii, Directorii-șefi, Directorii, Sub-directorii; Revizorii, Sub-revizorii; Controlorii-șefi, Controlorii, Sub-controlorii; — și alții, încât ar trebui ca lucrurile să meargă foarte bine în țară cu atâtă controlori și revizori și inspectorii și directorii Când colo la tot pasul un jef, o înșelăciune a statului aci sub ochii controlorilor (ori chiar ei fiind jăfătorii), ciocniri de trenuri, neglijență, lene, încât și săteanul cel mai fără carte vede răul.

Noi am ruga guvernul nou, care ne-a pus în vedere, — credem că cu cel mai bun gând, — ușurări, ca el să scadă, să taie din nu-

IN RĂSCRUCE

De-amar de ani, — viteaz, un călător,
Mănat de soarta lui, a mers pe drum:
A mers când mai încet, când mai cu zor,
În piept, va ști viteazul cu ce dor, —
Dar locului el n'a astat nici decum!..

În drumul său, — ca și lui Făt-frumos,
Prin codrii de aramă sau de aur, —
Să-l mestece cu pulberea de jos,
Eșia câte-un vrăjmaș vijelios,
Când chip de zmeu având, când de balaur!

Dar lui o clipă 'i trebuia... atât:
Să-și tragă dela coapsă-un paloș greu
Și lupta se 'ncegea numai decât...
Iși îngropa vrăjmașul până 'n gât
Și iar pornea la drum, cu Dumnezeu..

Pân' a răpus pe cel din urmă smeul..

Dar călătorul s'a oprit acum
Cu soarta lui, buimac, într'o răscruce:
În cele patru zări e numai fum...
Spre negură l'ar duce orice drum,
Dar totuși unul spre lumină duce...

...Și... nu știe pe care drum s'apuce!..

De va porni prin negura cea sură, —
Balaurii și smeii, cu duiumul,
Din patru zări s'or năpusti cu ură:
Viteazul va urla, în a lor gură,
Și va pieri, — greșit mergându-și drumul!

De va alege drumul spre lumină,
N'au să re'nvie smeii niciodată;
Balaurii vor fi de-apurări tină
Și va intra viteazu 'ntr'o grădină
Cu totul și cu totul fermecată!..

O, neamul meu, la tine gându-mi zboară,
Că tu ești călătorul din poveste:
Stai în răscruce azi întâiaoară!
Prin negură de ai merge, — te doboară;
Prin soare, — vei ajunge sus pe creste!..

Alege-ți drum cum vrei, — fără povață, —
Dar nu uita că, — gata să te poarte, —
Din câte drumuri late ai în față,
Un singur drum ascuns duce la viață,
Iar celelalte toate duc la moarte!

1928

Vasile Militaru.

mărul cel mare de slujbași cu treabă și fără treabă, din cari doi lucrează, al treilea se plimbă cu mâinile 'n buzunare (ori prin buzunarele țării și chiar a singuraticilor cetățeni), pe aceștia să-i curățe și să țină numai pe cei lucrători și harnici, căci un slujbaș de treabă n'are nevoie (lipsă) de ațăta controlori și inspectori... Noi așteptăm ca Ministerele prea multe de azi, să fie scăzute, nu să mai facem vre-o 7-8 Ministerere prin așezarea de Gubernatori în capul alor 7 Provinci, în câte ar fi a se împărți țara. Ba chiar din punct de vedere practic, cetățeanului nu i-ar fi Guberniile acestea, decât spre îngreunare. O cerere a lui către Ministerul culare, ar avea de făcut o cale și mai lungă ca azi, căci ar trebui să treacă pe la Gubernator, apoi să plece la Minister. Acele gubernii ar aduce poporului numai mărire de cheltueli și sarcini, și — perdere de vreme.

Așa credem noi pe aici.

Moș Ioan de sub Muntele Țarcu

— I. H. —

— Alte numeroase răspunsuri ce am primit, — le vom tipări în numărul viitor.

SCRISORI

Poporul e vesel că nu mai e silit a plăti dările.

Valeadeni, Dec. 1928.

Dle Redactor! Multe din ce scrieți D-Voastre în aceste foi, și pe cari alte foi nu le scriu, s'au aflat adevărate, așa că pe la noi în multe treburi ce se vestesc, oamenii își spun: Să vedem ce zice „Libertatea” despre acest lucru, că dacă și ea îl spune că e așa, — să știi că e așa.

Intr'un număr trecut (din 1928) ați spus că guvernul cel nou, a dat poruncă să se oprească cuprinderea judecătorească (execuția) cea pentru dările statului. Când am citit, ne-am îndoit, dar în scurtă vreme ne-am incredințat că e așa. Executorii pentru dare nu se mai ivesc (numai pentru alt fel de datorii) și nu se mai bate doba pentru plata dărilor, — și de aceea poporul e foarte mulțumitor celor ce au dat această opreliște.

Că și era rău de oameni, dacă chiar acum, în toiu iernii îi strângeau tare executorii pentru dări, — dar așa oamenii trăiesc macar din

partea acestui gând mai ușurați. Iar mai la vară, vor face ei rost și vor plăti mai ușor.

Dar un lucru, vă rugăm dle redactor să ne mai lămuriți:

Ce e adevărat în zvonul ce a străbătut și pe la noi, că, după spusese unora ce țin a ști lucrurile bine, — noul guvern nu numai că nu va scădea dările, ci va fi chiar silit a le urca. Semne despre asta ar fi însuși bugetul cel nou, care nu arată scăderi deloc la dări, — iar acum se vorbește, că nevoile țării fiind tot mai mari, va trebui să ne ceară ca să le urcăm dările, nu să le scădem!

Am dori să știm ce e drept în aceste zvonuri? Nu-s ele numai scor-nituri liberale?

Matei Voicescu.

NOUȚĂȚI

Concertul religios dat în ziua de Crăciun în biserica românească ortodoxă din Orăștie, de către Corul mixt bisericesc de sub conducerea dlui profesor de muzică Prația, a reușit așa de deplin și mulțumitor, pe cât înainte ne așteptam la un concert îngrijit pregătit de d-sa. Colindele pline de simțământ religios, păstrând forma lor străbună cât mai aproape de original, doar lustruite de mână măiastră a compozitorilor G. Dima, Chiriac, Timotei Popovici, spre rândurile cărora năzuește și dl Prația prin ale dsale armonizări, — au mângăiat foarte mult inimile lumii ce umplea biserica.

Lumea a rămas foarte mulțumită de întreg concertul, care ne-a dat o nouă dovadă de prețioase puteri de cântăreți și cântărețe, pe cari dl Prația le-a știut aduna la olaltă în acest Cor.

Cu drept cuvânt, în pauză, păr. I. Moșta, rostind câteva cuvinte despre rostul și însemnătatea Colindelor noastre, — a spus vorbe de laudă la adresa Corului și a zelului și foarte credinciosului lui conducător, dl Prația, care ridică așa de mult serviciile dzecești în sf. biserică și ne ridică bunul nume prin aceste „Concerte religioase” de înalt nivel, începute în anul trecut. Fie pomenită cu laudă munca dlui Prația și ai vrednicilor d-sale coriști și coriste.

Preseara de Anul-Nou, la Orăștie. „Societatea Femeilor Române” și Societ. „Principele Mircea” organizează în preseara de „Anul-Nou” un ceai în sala cea mare dela Central, la care publicul este rugat să ia parte în număr cât se poate de frumos. Se va executa și un ales program.

Răscumpărare. Dl Ioan Ciontea dăruiește fondului Casei culturale a Reuniunii meseriașilor Români din Orăștie suma de Lei 100, — ca răscumpărare de ziua numelui.

M. S. Regele Mihai a avut un draguș și bogat „Pom de Crăciun”, de care s'a bucurat foarte. M. Sa a primit din acest prilej numeroase daruri pentru pom.

Regele Angliei, foarte bine îngrijit de învățații Doctori dela Curte, — e trecut peste primejdie și sunt cele mai bune nădejdi că se va însănătoși deplin. Dar însănătoșirea merge încet de tot, pentru vârsta înaintată și puterile prea slăbite.

Petrecerea Meseriașilor romani din Orăștie, dată a doua zi de Crăciun, — premează de jucarea piesei teatrale „Manase”, — a fost din cele mai reușite. Piesa a fost bine jucată, diletanții, aproape toți meseriași, au pus cele mai frumoase silințe pentru buna reușită. Au fost răsplătiți cu belșug de aplauze. — A urmat joc foarte vesel, — până în zorii zilei.

„Foata Interesantă” nu am putut-o pregăti și tipări în săptămâna de față, pentru sfintele sărbători cãsute la mijlocul săptămânii. Cerem tertare cetitorilor. Dela numărul viitor începând, ea se va afla alăturată regulat în „Libertatea”.

— E vremea de a-și lua tot omul un Calendar pe a. 1929. Un Calendar de care va fi deplin mulțumit, atât pentru tot ce trebuie să le aște omul în partea calendaristică, cât și pentru bogăția cuprinsului său, cu adevărat interesant, — e „Calendarul Național” întocmit de foile noastre. — Vei arătarea cuprinsului lui și prețul de vânzare pe pagina din urmă a foil.

— De-odată cu plata foilor, trimite și după câteva Calendare.

— Trimițând bani la fol, scrieți pe dosul cuponului barem în 3-4 cuvinte, că pentru ce se trimite banii?, — că așa se face rânduielă mai ușor eu ei. Ce ce nu scriu nimic și dau scrisoare deosăbită, se poate întâmpla că scrisoarea se rătăcește sau vine mult mai târziu, și se face încurcătură.

— Dați ne adrese depline și curate scrise! Să pună fiecare, pe lângă numele său: numele satului, ocolului de poștă de care se ține satul și județul.

Mulțumită publică.

Comitetul școlii primare de fete a Statului din Loc a aranjat la 23 Dec. serbarea „Pomului de Crăciun”.

La procurarea darurilor au contribuit următorii: D-na Anuța Dr. Vlad, 1000 L., inst. „Ardeleana” 500 L., D-nele Mariana V. Vlad 300 L., Aurelia Pop 200 L., E. Procinkevich 200 L., E. Secheli 200 l., Victoria Dr. Erdelyi, Mărioara Dr. Deac, D. Romoșan, Maria Căpitan Lienerth, N. N., A. Ienea, Dr. S. Obonaș, R. Spuderca, Leontina Muntean, G. Sillan, D. Lehner, câte-o 100 Lei. Dr. A. Muntean 60 Lei. A. Grădină 50 Lei. A. Opincăriu 50 Lei. D. Jurca 40 Lei. Total 3700 Lei.

Material de hăinuțe, șoșoni, ghete, ciorapi, bomboane au dăruit D-nele: Aurora Dr. David, Mărioara Dr. Deac, Mărioara Damian, Adelina Vulcu, Mariana Vlad, Maria Mosora, Roza Dr. Lepși, Letiția Iacob, D. Tisu, Mărioara Dr. Muntean, A. Cioca, P. Lăzăroiu, A. David, M. Stern, Widmann-Lewitzky, C. Zobel, C. Löw, P. Herța, B. Stern, Spitra și Schelker.

Comitetul școlar aduce călduroase mulțumiri tuturor cari prin obolul dat au înfrumusețat solemnă sărbătoare a Nașterii Domnului, dând prilej de bucurie tuturor elevilor și alinând multe dureri ale celor năcăjiți.

Românii cari doresc un

pian sau o pianină

de calitate cu adevărat superioară, dar cu preț și condiții de plată foarte favorabile, sunt rugați, înainte de a se duce la străini a se adresa la: Profesorul TIMOTEI POPOVICI în SIBIU, ori să viziteze Depozitul să din str. Regina Maria 7. (1629) 3-3

No. G. II. 4349/928.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Portărel aduc la cunoștința publică în sensul legii articolul LX. din 1881 § 102 respective LXI. din 1908 § 19 cumcă lucrările următoare au dat un pat-fon, o masă, ect. s'au executat în orașul Orăștie în favorul executorului Dem. treasă Nicolae, repr. prin avocat Dr. Isidor Radu pentru încasarea capitalului de 5640 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 23500 Lei se vor vinde în licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni. se fixează termenul pe 31 Decembrie anul 1928 la orele 3 p. m. în orașul Orăștie la locuința urmăriților și toți cari au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrările susamintite vor fi vândute în sensul legii XL. din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretențiune care e de încasat 5640 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 16 Februarie 1928, iar speșele până acum staverite de 1727 Lei.

Orăștie, la 6 Dec. 1928.

Kosztaczky
portărel

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință generală că în 29 Decembrie 1928, ora 11, se va ține la Ministerul de Industrie și comerț, Calea Victoriei No. 133, în cabinetul Dl. al Director General al Valorificărilor, licitația Publică cu oferte închise, cu caracter urgent pentru darea în antepriză a lucrărilor de manipulare și transport la gara Peștera Boli, a unei cantități de 26.000 metri steri lemne pe care Ministerul le are în pădurea Jigorul, Peștera Boli.

Licitația se va ține în conformitate cu Caietul de Sarcini întocmit în acest scop care se poate vedea în orice zi de lucru între orele 11 și 13 la Direcția Exploatărilor din Minister, calea Victoriei 133 precum și la Uzinele Statului Hanedoara între orele 10 și 12.

Casă de vânzare

În Orăștie, strada Tudor Vladimirescu Nr. 33, potrivit pentru economi sau meseriași, se vinde din mână liberă cu preț foarte redus.

Informații la proprietar:

N. Drăgan
(1633) 2-2 Str. Cogălniceanu 42.

O caroserie

pentru Autobus cu 18 locuri, e de vânzare cu preț moderat la

Nicolae Lupșe

Sebeș-Alba

(1-2) Str. Mircăa-cel mare Nr. 2.

Dela Jud. rurală Geoagiu de Jos secția cf.

Nr. 763/1928 et.

Extras din publicațiune de licitație.

În cererea de executare făcută de urmăriitorul Dr. Mihai Oros contra urmăriitorului Alb Ioan Iușe Juedcătoriu a ordonat licitația excepțională în ce privește imobilele situate în comuna Geoagiu circumscripția judecătoriei rurale Geoagiu, cuprinse în cola cf. a comunei Geoagiu Nr. cf. 54 a+15 ord. 4794 top. pădure „Șesuri” 510 stp. 1/10 parte cu prețul de strigare 549 lei. Cf. nrul 712 A+1 ord. 688 top. grădină Intrevilan 1 jug. 940 stp. 1/100 parte cu prețul de strigare 1000 lei. Cf. nr. 1968 A+1 ord. 4970 5010/1/b. arător, pădure, pășune, la „Șesuri” 13 jug. 385 stp. 1/10 parte cu prețul de strigare lei 17.000 pentru încasarea creanței de 540 lei capital, interese de 10% dela 29 Martie 1927, speșe de proces și de executare de 426 lei fixate până acum, speșe de 492 lei fixate acum pentru cererea de licitație precum și pentru cererea înaintată sub Nr. 764/1928 în cauza lui Dr. Radolf Felter precum și pentru încasarea creanței de 10.000 lei capital și acc. a lui Alb Adam Iușe Lei 355 capital și accesoriul lui Dr. Radolf Felter.

Licitațiunea se va ține în ziua de 16 Februarie 1929 ora 10 în localul oficial al cf. ușa Nr. 9.

Imobilele ce vor fi licitate nu pot fi vândute cu preț mai mic decât două treimi din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție în numerar sau în efecte de casne socotite după cursul fixat în § 42 legea LX 1881 sau să predea aceluiaș delegat chitanța constatând depunerea judecătorește prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170 legea LX. 1881. § 21 legea XL. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare la acelaș parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25 XLI 1908).

Geoagiu-de-Jos, la 10 Sept. 1928.

Dr. MARGITA, m. p.

Pentru conformitate: judecător.
CISMAR, espeditor.

„Calendarul Național”

al „Foi Interesante” pe 1929,

a ieșit de sub tipar! S'a început trimiterea lui, la adresa celor ce au trimis banii pentru el.

Ca și în alți ani, „Calendarul Național” întrece pe celelalte calendare, prin aducerea de vederi (chipuri) pe cari în altele nu le poți găsi. Precum:

— O Fanfară a bravilor Români din Bănatul Sârbesc, cu care au primit în toamna asta pe I. Preasfințitul Episcop dela Carasebeș la vizitația canonică ce li-a făcut-o acum. E o mândrie aceea fanfară cu bogatele și frumoasele ei instrumente, pe cari le au mânuit cu atâta măiestrie la primirea Arhierului iubit.

— Micul Rege Mihai fotografat în mijlocul copiilor de saramă din Poiana Sibiului, în vara anului 1928 la Sibiu, — dat în Calendarul nostru după o reușită fotografie, primind noi și dând cetitorilor un chip curat și frumos! Și numele drăguților Românași din chip!

— Trei însemnate figuri istorice: Regele Carol I, cu Țarul Nicolae al Rusiei și Principele de Coroană Ferdinand, fotografiați toți 3 la un loc, pe bordul Jahtului Regal, la Constanța, în 1913, când Țarul a făcut vizită Familiei Regale Române, la Constanța... Ce planuri mari plămădeau ei atunci împreună!.. Și cum azi toți 3 plănuitorii sunt morți, și planurile lor cu ei...

— O familie românească de 29 de membri, de-i o fală.

— Icoana drumului pe care a sburat peste mare Generalul Nobil la Polul Nord și punctul la care s'a nenorocit, și istoria întâmplării, — apoi: Ce e Polul-Sud (cel de Miazăzi) și chipul corăbiilor ce a plecat acum spre acest Pol.

Și alte zeci de chipuri, cari de cari mai interesante!

Încolo: Cătiri alese: poezii, schițe, o poveste, hazuri, cuvinte cu tâlc, — și altele, dând o cărticică de 96 pagini, ce face cinste ori cărei mese de cetitor Român.

— Indrumări ce timbru se pune pe Contrate, pe Obligații, pe Cambii (polițe), pe Chitanți, după legea cea nouă adusă în 1927, — lege cu totul deosebită de cea din trecut! Nu mai e „Scală”, e altă rânduială!

— Mersul vremii; cât țin animalele; cât closesc pasarile; — despre Postă și Telegraf. — Târgurile de țară, — și tot ce e mai de lipsă să știe fiecare om.

— Se trimite numai după primirea înainte a banilor!

Prețul Calendarului e, ca și în anul trecut:

1 exemplar (o bucată), cumpărat aici: 16 Lei.

Trimise prin postă, franco 1—5 exemplare, tot cu 16 Lei anul, iar 10 Lei pe de-asupra (pentru toate la oaltă) ca plată de recomandat (ca să nu se piardă pe postă sau prin mâinile prin cari trece dela postă până la cumpărător). Cel ce trimite numai prețul Calendarului, iar cei 10 Lei pentru recomandat nu-i adauge, — le va primi simplu franco (plătite), dar de se vor perde, a doua oară nu i-se mai trimit.

Dela 6 exemplare în sus se plătesc cu numai 13 Lei exemplarul și 10 Lei de recomandare pentru toate la un loc.

— Librării și vânzătorii de foi, au rabatul pe care îl au la foi.

— Abonaților noștri vechi, probați ca buni plătitori (cel puțin de 2 ani în rânduială), le trimitem un număr potrivit de calendare și fără bani, spre a le plăti după vânzare.

„Calendarul Național al Foi Interesante” dela Orăștie, pe 1929 e o prea frumoasă carte cu chipuri și cătiri alese!

A se cere la:

Admin. „Libertatea”,
ORAȘTIE (jud. Hanedoara).

6) 13

Cădere (drept) de apă, de vânzare:

Vând din mână liberă un drept de apă cu una roată de 30—40 puteri, instalată cu Piuă (dube, văieji) de pănură cu 8 oale (troace). — Joagăr pentru scânduri, și o Mașină de imblătit grâu și trifoi; o Torcătorie de lână bărsană, stând din următoarele mașini: Dărac, Contin, Selfactor cu 44 fass. Case de zid cu cărămidă, coperite cu țiglă și curte aproape un jugăr. Din comună până gară 1/4 km. depărtare. Se poate instala și Moară de site. Prețul convenabil. Bani se pot plăti și în rate.

Ioan Popa I. Nicolae

Vinerea, p. v. Cugir (Jud. Haned.)

2-2

Atențiune!

În interesul Demniei-Voastre vă rog cercetați
Magazinul de modă

„Widmann și Lewitzky”

fără obligațiune de cumpărare, unde se află de vânzare STOFELE RENUMITEI FABRICI „SOHERG et. COMP” din Brașov, cu prețul de fabrică.

Cu deosebită stimă:

Widmann și Lewitzky.

(1626) 5-6